

## **Interview met Pastor Frans Zwarts - 60 Jaar Priester**

Pastor Frans Zwarts, geboren in 1939, viert dit jaar zijn 60-jarig priesterjubileum. We spreken met hem over zijn lange carrière en de veranderingen die hij heeft meegemaakt in de Katholieke Kerk.

Het kerklandschap zag er in 1963, het jaar van de priesterwijding van Frans Zwarts, heel anders uit. „Toen ik werd gewijd, was de verzuiling nog sterk aanwezig. Het kerkelijke landschap was erg gefragmenteerd, vooral in de beginjaren zestig. In mijn opleiding kreeg ik veel informatie over de verschillende stromingen en reformaties in de kerkgeschiedenis. Die kennis nam ik mee, maar in de praktijk stuitte ik op de verschillen die mensen hadden vanwege hun achtergrond, vooral als het ging om de verschillende vormen van protestantisme.”

### **Anekdote**

Een anekdote uit die vroege jaren zou zo uit ‘Dagboek van een Herdershond’ kunnen komen. „Toen ik in 1963 kapelaan werd in het Twentse dorpje Weerselo, kende ik de streek niet goed. Ik nam de bus naar het dorp en zag een kerktoren, dus ik dacht dat ik op de juiste plek was. Maar het bleek de protestantse kerk te zijn. De katholieke kerk was aan de andere kant van Weerselo. Uiteindelijk vond ik de pastorie waar ik moest zijn.”

We kijken naar een foto van de 24-jarige Frans Zwarts. De jonge priester draagt een traditionele collar (priesterboord). „Een unieke foto, want in de periode 1964/1965 stapten we al over op burgerkleding in plaats van religieuze kledij. Het was niet zozeer een progressieve houding, maar eerder een verlangen om geen aparte categorie te zijn in de samenleving. Kleding was een uiting van status en macht. De kerk zocht juist naar gemeenschapszin en probeerde de status te verminderen.”

„De gemeenschappen waarin ik heb gewerkt, waren heel verschillend. Als deken van dekenaat 't Sticht – oostelijk deel van provincie Utrecht - bezocht ik de 42 parochies regelmatig onder andere Houten, 't Goy, Maartensdijk, Leusden en Achterveld. Overal waren er verschillende gemeenschappen met hun eigen identiteit. Het functioneren in de stad Amersfoort verschilde weer van Leusden. In Eemnes bijvoorbeeld heerst er een sterk gemeenschapsgevoel met veel acties en activiteiten. Je kunt de hechte gemeenschap daar aan alles voelen. In Soest had ik te maken met vier parochies met elk hun eigen identiteit. Toen een van de kerken gesloten werd, merkte ik hoe dat de binding en relatie van de gelovigen beïnvloedde.”

### **Thomas Merton**

Als wij vragen naar een sleutelmoment in de spiritualiteit van de afgelopen zestig jaar komt de pastor met een citaat c.q. boek van de monnik Thomas Merton: „Met ‘No man is an island’ van Merton wordt bedoeld dat je altijd leeft met en voor anderen, en dat geeft richting aan je levensvisie. Tijdens mijn opleiding heb ik deze benadering sterk meegekregen. Het was een tijd waarin iedereen gevoelig was voor veranderingen, en ik zat midden in die veranderingen en werkte eraan mee. Voor mij is het typerend voor mijn priesterzijn dat ik altijd actief wil zijn voor de kerkgemeenschap en betrokken wil zijn bij het sociale en maatschappelijke veld.”

Frans Zwarts heeft zich altijd ingezet voor de oecumene en de Joodse gemeenschap. Hij vertelt daarover: „Mijn interesse in het Jodendom begon al in 1957, naast mijn theologische studie. Ik voelde de behoefte om de relatie met de Joodse gemeenschap te onderhouden. Tot op de dag van vandaag ben ik hiermee bezig. Ik ben zelfs tijdelijk voorzitter van de Katholieke Raad voor het Jodendom in Nederland en was jarenlang voorzitter van de Stichting Vrienden van de Synagoge hier in Amersfoort.”

Frans Swarts heeft zich altijd ingezet voor het bevorderen van de oecumenische samenwerking en het creëren van eenheid tussen de verschillende geloofsgemeenschappen. Zo werd hij in 1972 in Apeldoorn aangesteld als bouwpastoor van het oecumenisch kerkcentrum De Drie Ranken, een gezamenlijk gebouw van zowel katholieken, gereformeerden en hervormden.

„Het streven naar oecumenische samenwerking is een voortdurend proces waarin uitdagingen en kansen elkaar afwisselen. Ik geloof dat het essentieel is om open te blijven staan voor dialoog en om bruggen te bouwen tussen verschillende geloofsgemeenschappen.”

### **Joodse traditie**

Frans Swarts benadrukt dat zijn 60-jarig priesterschap voortkomt uit de vraag waarom Jezus deze weg heeft gekozen en de zelfopoffering die ermee gepaard gaat. „Maar het is niet alleen Jezus die bewust heeft gewerkt aan een nieuwe gemeenschap, de kerk is op eigen manier gevolg van de joodse traditie. Het priesterschap, zoals ik het zie, is gebaseerd op de zoektocht naar een nieuwe gemeenschapsvorm, geïnspireerd door Jezus en de jonge kerk. Deze gemeenschapsvorm hield ook in dat niet-Joden werden opgenomen. Het christendom is voortgekomen uit de joodse traditie en draagt daar nog steeds sporen van. In de Bijbelse traditie wordt ons geleerd om van het leven te genieten en ons eraan over te geven, met eerbied voor God, de natuur en de medemens. Jezus heeft ons op het spoor van medemenselijkheid gewezen. Het streven naar naastenliefde blijft een eeuwige opgave, die we telkens opnieuw gestalte moeten geven.”

In al die jaren priesterschap is pastor Swarts zich bewust van het negatieve imago dat religie soms heeft, waarbij het als oorzaak van oorlog en misleiding wordt gezien. „Religie als oorzaak van conflicten en misleiding is niet in lijn met de boodschap van het evangelie. Jezus heeft nooit opgeroepen tot oorlogvoering. Integendeel, hij werd zelf het slachtoffer van zijn idealen, namelijk dat er ruimte en aandacht moest zijn voor iedereen. Denk maar aan het verhaal over het laatste oordeel, waarin Jezus ons aanspoort om te zorgen voor de behoeftigen en kwetsbaren.”

Tot slot spreekt Frans Swarts met waardering over zijn huisgenote Eke. „Zij is vele jaren mijn steun en toeverlaat. Ik ben haar dankbaar voor het delen in zorg en toewijding.”